

İklim Şurası/IPCC Raporu

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar

Sürdürülebilirlik Bülteni

Mart 2022 - Sayı: 13

TÜRKİYE'NİN İLK İKLİM ŞURASI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Geçtiğimiz yıl Paris İklim Anlaşması'na katılımın meclisimiz tarafından onaylanması ve ardından COP26'da verilen taahhütler ile birlikte

Türkiye Mısır'da gerçekleştirilecek COP27 yolunda çalışmalarına devam ediyor. İklim değişikliği konusunda sektör paydaşlarının bir araya geldiği ve fikir alışverişinde bulunduğu İklim Şurası bu yıl ilk defa 21-25 Şubat tarihlerinde Konya'da gerçekleştirildi. Şuraya başta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Kurum olmak üzere çok sayıda bürokrat, firmalar, STK ve dernekler, akademisyenler, üniversiteli gençler, gazeteciler gibi farklı paydaşlar katılım gösterdi. Şura boyunca sera gazı azaltımı, yeşil finansman, karbon vergilendirmesi, yerel yönetimlerin yaklaşımı, adil geçiş ve sosyal politikalar, iklim kanunu, Avrupa Yeşil Mutabakatı, sınırda karbon vergisi gibi gelecek yıllarda dünya ekosistemini ve Türkiye ekonomisini derinden etkileyecek konular gündeme alındı.

Türkiye'nin ilk İklim Şurası'nın kapanış töreninde, Bakan Murat Kurum'un başkanlığındaki divan toplandı. Şurada ortaya çıkan tavsiye kararlarının okunmasının ardından Bakan Kurum, 217 maddelik tavsiye kararlarını oylamaya sundu. Bakan Kurum, Şura'da, iklim değişikliğiyle mücadeleye ve yeşil kalkınma hamlesine dair çok önemli kararlar alarak yepyeni projeksiyonlar oluşturduklarını, sonuç bildirgesini de bu projeksiyonlara uygun şekilde hazırladıklarını ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından ilan edileceğini ifade etti.

Türkiye bundan sonraki aşamada 2053 net sıfır emisyon hedefini ulaşmak için yol haritasını belirleyecek. Aynı zamanda sınırda karbon vergisi gibi kısa vadeli riskleri yönetmek için de emisyon ticaret sistemi ve/veya karbon vergisi üzerine yasal altyapılar geliştirmeye devam edecek gibi duruyor.

IPCC 6. DEĞERLENDİRME RAPORU

Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Altıncı Değerlendirme Raporu'nun ikinci kısmın yayımladı. İklim değişikliği insani krizleri şiddetlendiriyor. 'İklim Değişikliği 2022: Etkiler, Uyum ve Kırılganlık' raporu, insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının neden olduğu iklim değişikliğinin katlanılmaz ve geri döndürülemez risklere maruz bırakan, doğaya ve insanlara yönelik yaygın kayıplara ve zararlara neden olduğunu ortaya koyuyor. IPCC'nin raporunda iklim değişikliğine karşı atılacak küresel adımlarda herhangi bir gecikmenin, herkes için yaşanabilir ve sürdürülebilir bir geleceği güvence altına almak için dar ve hızla kapanan bir fırsat penceresini kaçırılmasıyla sonuçlanacağını altı çiziliyor.

Ek olarak raporda küresel ısınma artışını 1,5°C'ye yaklaştıran kısa vadeli eylemlerin, insan yaşamında ve ekosistemlerde iklim değişikliği kaynaklı öngörülen kayıp ve zararları, daha yüksek ısınma seviyelerine kıyasla önemli ölçüde azaltacağı, ancak hepsini ortadan kaldıramayacağı vurgulandı. Mevcut emisyon politikalarının ve taahhütlerinin, dünyayı yaklaşık 2,3-2,7°C ısınma rotasına soktuğu belirtiliyor. İklim değişikliğine uyumun, iklim değişikliğinden kaynaklanan riskleri azaltmanın yanı sıra insanların refahını da iyileştirebileceğinin belirtildiği raporda, buna yeterince kaynak sağlanmadığı vurgulanıyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI: 11 - SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR

Bu sayımızda "Kimseyi geride bırakmama" sloganı ile hiçbir ülkenin ve hiç kimsenin kalkınma sürecinde geride bırakılmaması için çalışılması anlamına gelen ve 2015-2030 dönemi boyunca geçerli olacak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından 11.'si olan Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar'a yer veriyoruz.

Sürdürülebilir Şehirler ve

Topluluklar

Dünya nüfusunun yarıdan fazlası artık kentlerde yaşıyor. 2050 yılına kadar bu rakam 6,5 milyar, yani dünya nüfusunun üçte ikisi olacaktır. Kentsel alanlarımızı inşa etme ve yönetme biçimimizi önemli ölçüde değiştirmesek, sürdürülebilir kalkınmayı başaramayız.

Gelişmekte olan ülkelerde kentlerin hızlı büyümesi ve kırsaldan kente göçün artışı, mega-kentlerin sayısında büyük artışa yol açmıştır. 1990 yılında nüfusu 10 milyon veya fazla olan mega-kent sayısı 10 idi. 2014'te ise artık toplamda 453 milyon insanı barındıran 28 mega-kent bulunuyor.

Aşırı yoksulluk genellikle kentsel alanlarda yoğunlaşıyor; ulusal ve yerel yönetimler, bu alanlarda artan nüfusu barındırmak için çaba veriyor. Kentleri güvenli ve sürdürülebilir kılmak demek, güvenli ve erişilebilir konut sağlamak, gecekonduları dönüştürmek anlamına gelir. Ayrıca, toplu taşımacılığa yatırım yapmak, kamusal yeşil alanlar yaratmak, kentsel planlama ve yönetimi hem katılımcı hem de kapsayıcı olacak şekilde iyileştirmek anlamına da gelir.

Sürdürülebilir şehirler ve toplumlar hedefleri

- Güvenli erişilebilir konutlar
- Erişilebilir ve sürdürülebilir ulaşım sistemleri
- Kapsayıcı ve sürdürülebilir kentleşme
- Kültürel ve doğal dünya mirasının korunması
- Doğal afetlerin olumsuz etkilerinin azaltılması
- Şehirlerin çevresel etkilerinin azaltılması
- Güvenli ve kapsayıcı yeşil alanlara ve kamusal alanlara erişimin sağlanması
- Güçlü ulusal ve bölgesel kalkınma planlaması
- Kapsayıcılık, kaynak etkinliği ve afet risk azaltımına yönelik politikaların uygulanması
- Sürdürülebilir ve dayanıklı binalar için az gelişmiş ülkelerin desteklenmesi

Sürdürülebilir şehirler neden önemli?

Günümüzde insanların yarısı, yani 3,5 milyar insan şehirlerde yaşıyor. Bu sayı daha da artacak. Şehirler birçok insanın geleceği olacak. İnsanlığın karşı karşıya olduğu yoksulluk, iklim değişikliği, sağlık hizmetleri, eğitim gibi devasa sorunlara şehirlerde çare bulunması gerekiyor. Eşitsizlikler büyük bir endişe kaynağı. 828 milyon insan gecekonduarda yaşıyor ve bu sayı artıyor. Şehirlerde kullanılan enerji ihtiyacı yükseliyor. Çevre kirliliği endişe veriyor. Şehirler dünya yüz ölçümünün yüzde 3'ünü kapsıyor. Enerji tüketiminin yüzde 60-80'i ve karbon salınımının yüzde 75'i şehirlerde gerçekleşiyor. Bazı şehirler iklim değişikliğinin sonuçlarından ve doğal afetlerden nüfus yoğunluğu nedeniyle daha fazla etkileniyor. Şehirlerin daha güçlü planlanması ve inşa edilmesi gerekiyor. Afetler karşısında can ve mal kaybı ancak bu şekilde önlenabilir.

Bu sorunlar eninde sonunda herkesi etkileyecektir. Eşitsizlikler iç karışıklığa ve güven ortamının kaybolmasına yol açtığı, çevre kirliliği sağlığı, üretimi ve ekonomiyi tehdit ettiği için sonuçta herkesin hayatını altüst etme riski taşıyor.

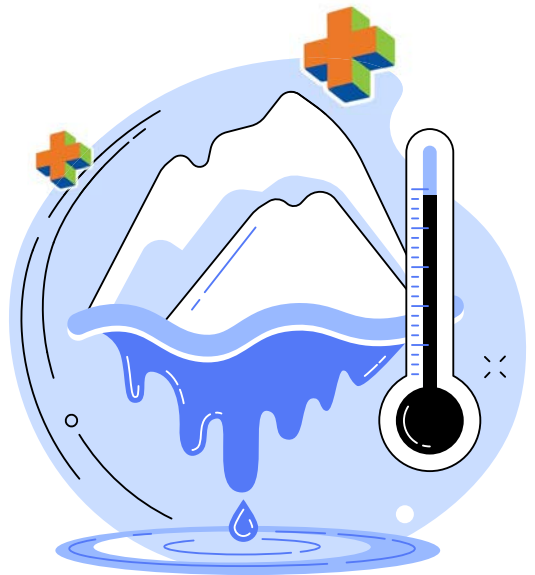

Şehirlerin plansız gelişmesi ne sonuç doğurur?

Kötü planlanmış kentleşme, dünyanın her yerinde, gecekonduların artmasına, trafik sıkışıklığına, sera gazı salınımlarının artmasına, çarpık yapılaşmış banliyölerin ortaya çıkmasına yol açar. Gecekondu GSMH'yi düşürür, yaşam beklentisini azaltır. Sürdürülebilir bir yol izlemenin seçilmesi her vatandaşın kaliteli bir yaşama sahip olduğu, şehrin üretken dinamiklerinden yararlandığı, ortak refahın üretildiği ve sosyal istikrarın çevreye zarar vermeden sağlandığı şehirler inşa edilmesi anlamına geliyor.

Sürdürülebilir şehirler inşa etmek pahalı bir iş mi?

Sağladığı yararları bakıldığında, maliyetinin çok düşük olduğu görülüyor. Örneğin, fonksiyonel bir toplu taşıma ağı kurmanın bir maliyeti olacaktır, ancak bundan elde edilecek yarar, bir diğer deyişle yaşam kalitesinin artması ve bir ağı ile örülmüş şehrin sağlayacağı ekonomik imkanlar çok daha büyük olacaktır.

Önümüzdeki 10 yıl içinde şehirlerin büyümesi yüzde 95 oranında gelişmekte olan ülkelerde gerçekleşecek.

Ne yapabilirim?

- Yaşadığınız şehrin yönetiminde aktif rol üstlenin.
- Çevrenizde neyin işe yaradığı, neyin yaramadığını iyi takip edin.
- İhtiyacınız olduğuna inandığınız şehri savun.
- Oturduğunuz bina, sokak ve mahalle için bir vizyon geliştirin ve o yolda ilerleyin.

Yeterli iş var mı? Sağlık hizmetlerine yakın mısınız? Çocuklarınız okula güvenli bir şekilde yürüyebilir mi? Geceleri ailenizle birlikte sokakta yürüyebiliyor musunuz? En yakın toplu taşıma imkanı ne kadar uzakta? Hava kalitesi nasıl? Paylaştığınız ortak alanlar ne durumda? Oturduğunuz yerdeki koşulları ne kadar iyileştirirseniz yaşam kalitesine o kadar etki edersiniz.

Kaynaklar:

1. <https://www.aa.com.tr/tr/cevre/bakan-kurum-iklim-surasi-sonuc-bildirgesi-bir-yol-haritasi-olacak/2514469>
2. <https://yesilgazete.org/ipccnin-altinci-degerlendirme-raporu-aciklandi-iklim-degisikligi-insani-krizleri-siddetlendiriyor/>
3. <https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals/goal-11-sustainable-cities-and-communities.html>
4. <https://www.kureselamaclar.org/amaclar/surdurulebilir-sehirler-ve-topluluklar/>
5. https://www.kureselamaclar.org/wp-content/uploads/11_Surdurulebilir_Sehirler.pdf